

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Notæ In Notas Willelmi Wendrockii Ad Ludovici Montaltii Litteras, Et In Disquisitiones Pauli Irenæi Inustæ

Fabri, Honoré

Coloniæ, 1659

Nota III. Baunii sententia, quæ Confessarium obligat ad pœnitentes
absolvendos probabilem opinionem secutos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39536

ad probationem vestri erroris adducere soletis. Censura illa Lovaniensis suspecta est. Quàm infesta Jesuitis, quam addicta Bajo & Jansenio Academia illa hactenus fuerit, frustra reponerem; cum id neminem lateat. Nec Filiutius tam crudè loquitur: cur ejus verba non adduxisti, quæ tibi suggesta fuerant? nec ille quamlibet defatigationem intelligit, sed eam quæ maximam difficultatem pariat; eam nimirum, quæ ab implendo Ecclesiæ præcepto liberet. Vis hominem penitus exhaustum, & semimortuum jejunii lege teneri? Vah charitatem Pharisaicam!

N O T A I I I.

Baunii sententia, quæ Confessarium obligat ad pœnitentes absolvendos probabilem opinionem secutos.

Hæc sententia inculcata fuit, & pro ea tam multi auctores scripserunt, ut vel unus illorum quadraginta sex alios citet: supponunt autem, opinionem quam pœnitens sequitur, esse verè probabilem, ac proinde talem cui etiam Confessarius, si velit, adhærere possit, utpotè qui illam probabilem esse sciat, licèt alteri adhæreat. Si tamen Confessarius prædictam opinionem falsam esse evidenter cognoscat, nullo modo eam sequi potest. Et verò, si ex illa opinione pœnitentem absolvat, illam in hoc sequitur: igitur talis esse debet, quam in praxi tutò sequi possit: igitur certò probabilis, ne ipse cum dubia conscientia operetur. Porro si talis est, quis neget eum teneri illam amplecti, in gratiam pœnitentis, quem ex officio juvare tenetur? igitur & illud agere, quod commodè & licitè agere potest, ad juvan-

juvandum illum : igitur opinionem illam ad usum & praxim reducere , cum aliter pœnitentem hic & nunc juvare nequeat.

Hoc etiam loco , dum Andabatarum more pugnare videris , tuos errores multiplicas , seu veriùs iterum iterumque repetis. Vis enim nullam unquam opinionem falsam , quantumvis probabilem , à peccato immunem facere ; quod erroneum esse , jam supra demonstravi. Unde concludis , non posse pœnitentem ulla lege absolvi , cum præter peccati maculam , habeat erroris contumaciam. Sed heus tu Wendrocki : illa pœnitentis opinio , cum probabilis sit , non falsa modo , sed etiam vera esse potest : suppone igitur veram esse : Confessarius igitur , qui oppositam falsam sequitur , errat & peccat , si alteri , quæ vera est , non adhæreat. Quid ergo factò opus ? Confessarius suam veram putat , ita tamen , ut falsam esse posse sciat : item pœnitens suam : igitur eodem hic jure suam , quo ille suam sequitur. Videndum ergo , quid expediat , & fatius esse videatur. Quis neget fatius esse , pœnitentem absolvi , cum licitè absolvi queat , quam absolutionis beneficio privatum dimitti , & sic agi in desperationem ? Hæc reverà si capias Willelme , tuas nugas , erroresque tuos revocabis.

* Subnectis deinde varias opiniones de homicidio , de contractu *Moatra* , de calumnia , de duello ; quæ jam ab Apologistis vel omnino rejectæ sunt (nam innumera per calumniam affinxistis ,) vel ita explicatæ , adjunctis scilicet iis conditionibus & legibus , ut speculative saltem , si non practice probabiles censeantur , eo modo , quem breviter quidem , at satis perspicue descripsi supra pagina 60.

Jam verò , quod aliqui dicant , licere aliquid , & non licere , id est , probabile esse licere , & probabile non licere ;

licere; probabiliter confessarium teneri, & probabiliter non teneri; mirum tibi accidit, & Dialectici personam induens, sic arguis: licet & non licet absolvere; igitur certò licet non absolvere; tenetur & non tenetur confessarius absolvere; igitur certò non tenetur. Novum sanè Dialecticæ genus: ex probabili certum efficit; immò, quod mirabilius est, ex duabus probabilibus oppositis & copulatis, alteram certam infers. Ab re personam Dialectici induis, qui tam ineptè & ridiculè illam sustines. Sic ergo melius ratiocinari posses, si tamen rationis patiens es, quæ in tanta perturbatione furoris, odii, & pervicaciæ vix locum habet: certum est, probabile esse, quod prædictus pœnitens sit absolvendus; igitur certum est, tutum & honestum esse absolvere: & quia certum est, etiam probabile esse, quòd absolvendus non sit; ideo certum est, tutum & honestum esse, non absolvere; quia nulla lex certò obligat, nisi certa; igitur neutra pars oppositam damnat. Sed, inquires, Cajetanus, & alii non solùm ex parte conscientiæ, judicium ultimum & practicum certum exigunt, verum etiam certam moraliter sententiam, quæ sit fundamentum conscientiæ, negantque sufficere probabilem. Respondent aliqui, hanc opinionem falsam esse, vel, ad summum, probabilem non certam. Ego aliter respondeo, & ni fallor, utrique parti facio satis: nempe ultrò concedo, illud ultimum judicium conscientiæ, citrà ignorantiam invincibilem, deduci ex sententia certa, scilicet ex illo judicio, quo judico certò talem, vel talem sententiam certam esse, vel probabilem, vel probabiliozem: igitur licèt supponatur opinio probabilis de tali vel tali objecto, supponitur tamen certitudo, id est, certum judicium de prædicta probabilitate; quod est fundamentum conscientiæ.

Quod

* Quod demùm subnectis de divino lumine, quo Confessarius à Deo illustratus, veritatem liquidò cognoscat; Calvinum olet, & interiorem illum spiritum, cui Hæretici divinæ veritatis notitiam acceptam referunt. Si nihil aliud, hoc satis animum tuum prodit. * *Pag. 112.*

N O T A I V.

De Joanne Sancio.

AGrè tulisti, quod Apologista Joannem Sancium eruditissimum Theologiæ Moralis Doctorem appellarit: tum quatuor ejusdem opiniones refers ex Diana; ac dicis, dignos esse Jesuitas, qui Sancium laudent. Vnius dictum omnibus attribuis; quo jure, divinare non possum. Prætereà eruditum esse, nemo profectò negaverit, nisi fortè, qui librum illius non legerit, sed tui similis apud Dianam paucos illius versus cursim oculis lustrarit. Omnes hujus auctoris opiniones defendendas non suscipio, * nec etiam Dianæ, aut Caramuelis, quia nonnullæ mihi probabiles esse non videntur, saltem in praxi: negari tamen non potest, quin eruditus sit & ingeniosus; quod nisi concedas, plus quam stolidus es. Nisi à sacra Indicis Romani Congregatione in prohibitorum album hic liber, ob aliquot assertiones, relatus esset; tibi auctor forem, ut illum apud illum, non apud Dianam legeres. Non rarò enim accidit, ut librorum coactores in iis exscribendis aliquando turpiter errent, ut is qui P. Amici objectionem pro ejusdem sententia traduxit & publicavit; & alius interrogationes, seu quæstiones Caramuelis, pro ratis ac fixis ejusdem decretis. Sed cum aded demissè de Sancio

* *Pag. 112.*

sentias